

ELEKTRONICKÉ VZDELÁVANIE V ŠKOLSKOM MANAŽMENTE

PISOŇOVÁ Mária, SR

Resumé

Príspevok pojednáva o možnosti uplatnenia elektronického vzdelávania v príprave budúcich a súčasných riadiacich zamestnancov škôl a školských zariadení.

Kľúčové slová: elektronické vzdelávanie, moduly, ciele projektu, obsah modulov.

ELECTRONIC EDUCATION IN SCHOOL MANAGEMENT

Abstract

Accession refers about ability of application of electronic education in development coming and recent controlling employees of school a school institutions.

Key words: electronic education, modules, mission of the project, abstract of modules.

1 Úvod

Naliehavou požiadavkou súčasnosti je okrem pregraduálnej prípravy riaditeľov škôl uskutočňovať do vzdelávanie tých, ktorí už túto funkciu vykonávajú. V snahe realizovať uvedenú myšlienku pripravujeme projekt s názvom: Manažment modernej školy, ktorý by mal byť financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu v rámci časti Ľudské zdroje a priority Zvýšenie kvalifikácie a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce. Projekt nadväzuje na celoštátne a regionálne strategické dokumenty resp. ich dopĺňa: napr. Koncepcia rozvoja výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15 - 20 rokov (projekt "MILÉNIUM"), Memorandum celoživotného vzdelávania, Národný akčný plán zamestnanosti, Spoločné hodnotenie priorít zamestnanosti, Národný plán regionálneho rozvoja, Národný rozvojový plán a iné vládou schválené materiály.

2 Ciele projektu

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie kvalifikačného potenciálu pedagogických zamestnancov v riadiacich funkciách na základných a stredných školách, t.j. riaditeľov, zástupcov riaditeľov a kľúčových pedagogických zamestnancov týchto škôl.

Ďalšími cieľmi sú:

1. Skvalitniť ich schopnosti a zručnosti pri uplatňovaní školského manažmentu zodpovedajúcemu novým spoločenským podmienkam a požiadavkám na školu v Európskej únii.
2. Zdôrazniť transformáciu roly vedúceho pedagogického zamestnanca z administratívneho správcu na podporovateľa rozvoja školy a rozvoja osobnosti, ako aj organizátora tímovej práce.
3. Uskutočňovať zmeny a inovácie v snahe podporovať riaditeľa školy ako garanta autonómie školy.
4. Uplatňovať v práci riaditeľa školy marketingový mix, najmä metódy marketingovej komunikácie.
5. Tvoriť a presadzovať víziu školy, v ktorej bude uplatnená hodnotová orientácia na človeka vzdelaného, slobodného, zodpovedného, tolerantného, humanistického a tvorivého.

6. Zameriť sa na osvojenie a skvalitnenie manažérskych a komunikačných zručností a rozšírenie vedomostí v aplikácii na „školskú“ ekonomiku a legislatívu, ako aj na osvojenie schopností implementovať tieto vedomosti do praxe.

7. Zvýšiť počet a kvalitu programov celoživotného vzdelávania pedagogických zamestnancov základných a stredných škôl uplatňovaním nových foriem vzdelávania – napr. dištančného a e-learningového vzdelávania.

3 Cieľové skupiny projektu

Výzva projektu je zameraná na vzdelávanie približne 10 000 frekventantov formou **dištančného vzdelávania** a kontaktnej výučby.

Primárnou cieľovou skupinou v pilotnej časti projektu by mali byť:

A) Koordinátori a asistenti všetkých kontaktno-školiacich stredísk, ktorí budú:

- koordinovať a organizačne zabezpečovať priebeh vzdelávania sekundárnych skupín a prevádzku kontaktno-školiaceho strediska,
- budú sa aktívne podieľať na vzdelávaní vo vybraných témach jednotlivých modulov; v elektronickej forme ako tútori, v kontaktnej forme ako školitelia.

B) Tútori budú pedagógovia elektronickej formy vzdelávania, ktorí budú zároveň plniť funkciu pedagóga kontaktnej formy vzdelávania v prípadoch, keď si to obsahová náplň modulu bude vyžadovať.

Koordinátormi, asistentami a tútormi kontaktno-školiacich stredísk budú pedagogickí zamestnanci pedagogických fakúlt a ďalších fakúlt pripravujúcich učiteľov zo slovenských univerzít, pracovníci metodicko-pedagogických centier, prípadne iní kvalifikovaní záujemcovia.

Sekundárnou cieľovou skupinou v ťažiskovej časti projektu budú:

frekventanti vzdelávacieho programu - pedagogickí zamestnanci v riadiacich funkciách na základných a stredných školách, t.j. riaditelia, zástupcovia riaditeľov a kľúčoví pedagogickí zamestnanci týchto škôl určených riaditeľom školy.

4 Obsahové zameranie modulov

Jednotlivé moduly kurzu budú hodnotené kreditovým systémom so zameraním na vytvorenie vzdelávacieho programu orientovaného na osvojenie a tréning manažérskych a komunikačných zručností a legislatívno-ekonomických vedomostí pedagogických zamestnancov v riadiacich funkciách.

Vzdelávací program by mal pozostávať z:

1. *1 prípravného modulu* (Systém pre riadenie výučby MS Class server pre e-learningových tútorov a študentov e-learningového vzdelávania),
2. *5 povinných modulov* (Manažment a školský manažment, Riadenie pedagogického procesu, Právo a ekonomika, Marketing v školskej praxi, Komunikačné zručnosti)
3. *1 voliteľného modulu* (tento modul ponúka voľbu z troch podmodulov: 1) Anglický jazyk pre manažérov; 2) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a civilná ochrana; 3) Uplatňovanie modernej didaktickej techniky v školách).

5 Realizačné metódy projektu

V rámci projektu plánujeme použiť nasledovné metódy:

1. *E-learningová forma vzdelávania*

Ide o vzdelávanie, ktoré ako komunikačný kanál využíva počítač, internet a systém pre riadenie výučby.

2. Virtuálne prednášky

Sú to videosekvencie klasických prednášok, ktoré budú zaradené do e-learningových učebných materiálov, najmä pre vysvetlenie koncepčných otázok manažmentu a školského manažmentu.

3. Prípadové štúdie

Prostredníctvom prípadových štúdií budú zabezpečované výcvikovo-tréningové aktivity slúžiace na nácvik komunikačných a manažérskych zručností.

4. Práca v tíme

Táto metóda slúži na tréning kooperatívneho prístupu frekventantov pri riešení problémových situácií (v študijných skupinách vytvorených v rámci virtuálnej triedy v Class Serveri). Je súčasťou tréningu komunikačných a manažérskych zručností.

5. Práce na projektoch

Orientujú sa na vypracúvanie zdôvodnených modelov manažérskych funkcií a manažérskych činností.

6. Simulácia reálnych manažérskych situácií

Účastníci budú rozhodovať podľa pridelených kompetencií o prístupoch k realizovaniu manažérskych situácií.

7. Rolové hry

Účastníci podľa pridelených riadiacich kompetencií budú v elektronickom prostredí vstupovať do vzájomných interakcií a na tomto základe si budú osvojovať zručnosti potrebných pre efektívne riadenie školy.

Absolventi vzdelávacieho programu Manažment modernej školy budú vedomostne aj zručnostne pripravení na absolvovanie záverečnej skúšky, ktorá sa uskutoční prostredníctvom písomného elektronického testu v LMS MS Class Server. Jej úspešné zvládnutie bude predpokladom k získaniu Certifikátu o absolvovaní vzdelávacieho programu Manažment modernej školy, ktorý je súčasťou kariérneho rastu riadiacich pedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení.

6 Záver

Uvedený príspevkom sme chceli poukázať na jednu z realizovaných aktivít pedagógov Ústavu technológie vzdelávania a na snahu optimalizovať a skvalitňovať proces mikroriadenia škôl a školských zariadení na Slovensku s cieľom:

1. Skvalitniť vysokoškolskú prípravu súčasných a potenciálnych riaditeľov škôl dopracovaním teórie školského manažmentu a vytvorením optimálneho modelu mikroriadenia školy.
2. Vypracovať postup, použiteľný pri realizácii strategického plánovacieho procesu v školách s dôrazom na uskutočnenie kvalitnej analýzy súčasného stavu školy prostredníctvom najmodernejších metód (RADAR, SWOT a ďalších).
3. Vytvoriť databázu údajov potrebných k správnej voľbe a tvorbe organizačných štruktúr školskej organizácie s cieľom optimalizovať proces informovanosti a riadenia všetkých navzájom previazaných prvkov manažérského systému.
4. Vypracovať východiská, pre rozpoznanie nedostatkov v riadení času a identifikáciu problematických oblastí pracovného typu školského manažéra.
5. Spracovať východiská na adekvátne uplatňovanie teórií motivácie a komunikácie s dôrazom na efektívne vedenie ľudí v školskej organizácii aj mimo nej.

6. Charakterizovať pojem evalvácia a autoevalvácia v kontexte školskej organizácie, vymedziť prístupy a postup pri autoevalvácii školy s cieľom adekvátneho uplatňovania kritérií, nástrojov, indikátorov a noriem.

7. Charakterizovať základné princípy riadenia a kultúry kvality, akcentovať potrebu zavedenia systému riadenia kvality, zdôvodniť nevyhnutnosť implementácie európskych štandardov kvality ISO 9000 do školskej praxe v rámci všetkých manažérskych funkcií.

5 Literatúra

- ALBERT, A.: *Rozvoj kvality v škole*. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum, 2002. ISBN 80-8052-166-2
- BAY, H. R.: *Účinné vedení týmů*. Praha : Grada Publishing, 2000. ISBN 80-247-9068-8
- BĚLOHLÁVEK, F.: *Desatero manažera*. Brno : Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-873-2
- BENČO, J. – POLÁK, J.: Školský manažment ako neoddeliteľná súčasť technológie vzdelávania. In: *Technológia vzdelávania* 3/2003. ISBN 1335-003X.
- BREČKA, P.: Príprava budúcich riaditeľov ZŠ a SŠ v SR. In: *Technológia vzdelávania*, 15. ročník, 2007, č. 2, s. 15-17. ISSN 1335-003X.
- EGER, L. a kol.: *Strategie rozvoje školy*. Plzeň : CECHTUMA, 2002. ISBN 80-903225-6-5
- HAŠKOVÁ, A.: Historické kontexty vývoja technológie vzdelávania. In: *Technológia vzdelávania*, roč. X, č. 8/2002. s. 2 – 6. ISSN 1335-003X
- MAJTÁN, M. et al.: *Manažment*. Bratislava : Sprint, 2003. ISBN 80-89085-17-2
- MUNK, M. – KLOCOKOVÁ, D. – LANČARIČ, D. – ČERVENĀNSKÁ, M.: *Tvorba, správa a analýza e-kurzov*. Nitra : UKF, 2008. ISBN 978-80-8094-118-5
- NÖLLKE, M.: *Rozhodování*. Praha : Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0411-0
- POLÁK, Jozef - MUNK, Michal - LANČARIČ, Drahošlav. *Class Server a jeho výučba*. In DIVAI 2006. Nitra : FPV UKF, 2006, ISBN 80-8050-975-1.
- PORUBSKÁ, G.: Vzdelávanie školských manažérov z pohľadu manažérskych kompetencií. In: *Riadenie škôl po transformačnom procese III: Zborník z medzinárodnej konferencie*. Nitra : Slovdidac, 2004. ISBN 80-967746-9-7
- SEDLÁK, M.: *Manažment*. Bratislava : Iura Edition, 2007. ISBN 978-80-8078-133-0
- STN ISO 9000. In: *Systémy manažerstva kvality (Základy a slovník)*. Bratislava : Slovenský ústav technologickej normalizácie, 2001
- ŠIMKOVÁ, Z.: technológia vzdelávania a informačný systém školy. In: *Technológia vzdelávania*, 2006. ISSN 1335-003X
- ZÁHOREC, Ján - KOPRDA, Štefan - POLÁK, Jozef. *E-learning a zvyšovanie profesijných kompetencií učiteľov*. In *Distanční vzdělávání v České republice – současnost a budoucnost*. Ostrava : VŠB – TU Ostrava, 2006, ISBN 80-86302-36-9.
- PRÁŠILOVÁ, M.: *Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky*. Olomouc : Pedagogická fakulta Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1415-5
- ZELINA, M.: *Kvalita školy a mikrovýučovacie analýzy*. Bratislava : Vydavateľstvo Poľana, 2006. ISBN 80-89192-29-7

Lektorovala: Ing. Ildikó Pšenáková, PhD., Riaditeľka ústavu prírodných a informačných vied, Fakulta stredoeurópskych štúdií, UKF v Nitre

Kontaktná adresa:

Mária Pisoňová, PaedDr., PhD.

Ústav technológie vzdelávania, Pedagogická fakulta, UKF, Drážovská 4, 040 74 Nitra, SR,
tel. 00421 905 525 166, fax +421 37 6408 261, e-mail mpisonova@ukf.sk